

مهندسی زمینک خصوصاً ساز

غلامرضا حیدری کردزنگنه - زبیره عالی پور

۱۳۸۷

سرشناسه : حیدری کردزنگنه، غلامرضا، ۱۳۲۹-
عنوان و نام پدیدآور : مهندسی فرهنگ خصوصی سازی/غلامرضا حیدری کردزنگنه، زهره عالی پور،
مشخصات نشر : تهران؛ پندار پارس، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری : [۲۰۰] ص.: جنول.
شابک : ۴۰۰۰۰ ریال: 978-964-2989-01-0
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه: ص. [۱۹۱-۱۹۲].
موضوع : خصوصی سازی.
موضوع : خصوصی سازی - ایران.
شناسه افزوده : عالی پور، زهره، ۱۳۴۴-
ردیفی کنگره : HD۲۸۵۶/ف۲ح۹۴
ردیفی دیوبی : ۳۳۸/۹۲۵
شماره کتابشناسی ملی : ۱۰۶۳۷۲۵

نام کتاب: مهندسی فرهنگ خصوصی سازی
مولفان: غلامرضا حیدری کرد زنگنه - زهره عالی پور
ناشر: پندار پارس
تایپ و صفحه بندی: زیتون
شمارگان: ۲۰۰۰ جلد
چاپ دوم: ۱۳۸۷
قیمت: ۴۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۸۹-۰۱-۰
ISBN: 978-964-2989-01-0

نشانی بخش: شهرک قدس (غرب) - فاز ۴ - خیابان ایوانک - خیابان زرافشان شمالی -
ساختمان شماره ۷۵ - تلفن: ۸۸۰۸۳۳۸۰ دورنگار: ۸۸۰۸۷۸۸۲

«فهرست مطالب»

صفحه	عنوان
۹	پیشگفتار.....
۱۳	مقدمه.....
	فصل اول
۱۹	تاریخچه.....
	فصل دوم
۳۳	انگیزه فعالیت های اقتصادی.....
	فصل سوم
۴۱	جایگاه اطلاع رسانی در اجرای سیاست های کلی اصل «۴۴» قانون اساسی.....
	فصل چهارم
۴۹	دیدگاه های صاحب نظران و کارگزاران اقتصادی.....
	فصل پنجم
۱۵۷	نتیجه گیری.....
	فصل ششم
۱۷۹	ضمائم.....
۱۸۱	اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.....
۱۸۲	سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.....
۱۹۲	پاسخ رهبر معظم انقلاب اسلامی به درخواست رئیس محترم جمهور.....
۱۹۴	منابع.....

(مطالعاتی)

بیانات مقام معظم رهبری

... و علاوه بر عمومی با اطلاع رسان مناسب جهت ترغیب و تشویق عموم به شرکت
و جلوگیری از ایجاد انحصار و روانت اطلاعاتی صورت پذیرد.

(ابلاغیه سیاست‌های اصل ۴۴، قانون اساسی ۱۳۸۴)

... اطلاع رسان همه جانبه و فراگیر جهت دور از دزدان خوار و کج کردنها خاص،
تشویق عموم به سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار کشور مورد تأیید است.

(ابلاغیه سیاست‌های اصل ۴۴، قانون اساسی ۱۳۸۵)

... این مشکل از بی‌توجهی نقش سیاست‌های اصل ۴۴ در ایجاد تحول عظیم اقتصادی
در کشور ناشی شده و با بهجت برداشت نامعین و زیاده‌بینی در کنار مشکلات در بخش‌ها
و دستگاه‌ها مختلف به وجود آمده است که حذف از برزخ‌های اسم جلد تعیین‌ناپذیر است و رسیدن
یکت برداشت واحد است.

(در دیدار با مسئولان و دست‌اندرکاران اجراء سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی)

مشکلات

تأثیر اطلاعات بر تعیین و تغییر رفتارهای متفاوت انسانی همواره مورد تأیید و تأکید ایستمدان حوزه‌های مختلف علمی بوده است. تأییداتی که بر نوع رفتار اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی انسان تأثیر گذاشته و آثار منفی بر اجتماع از خود نشان می‌دهد. اهمیت اطلاعات و دسترسی به آن، جوامع صنعتی پیشرفته را به جامه اطلاعاتی و اقتصاد آنگار از اقتصاد صنعتی یا اقتصاد مبتنی بر خدمات اطلاعاتی و انانی محوری تبدیل کرده است. اطلاعاتی که می‌تواند وسیله تغییرات شگرف در جوامع بشری بوده و تأثیرات جمعی را به دنبال داشته باشد، گاه نیز به عنوان وسیله‌ای مورد سوءاستفاده متناقض خاصی قرار گرفته و عواید انحصاری آن، زمین‌بانی عدالتی را در عرضه‌های مختلف خصوصاً اقتصادی فراهم می‌آورد.

در طول تاریخ تمایل انسان در قالب حس اجتماعی، برای برقرار کردن مرادوات با سایر افراد، تبدیل به توانمندی قراردادی و اعتباری نوشته و تانوشه بسیاری شده است. بدون شک با بررسی تاریخی، شواهد زیادی بر تلاش بشر برای برقراری زندگی مسالمت آمیز اقتصادی از یک سو و تلاش عده‌های دیگر برای بهره‌برداری انحصاری از عواید آن از سوی دیگر، وجود دارد. با پیشرفت جوامع، اشکال این متغیر برابر متفاوت گشته است و با در اختیار قرار گرفتن ابزار قدرت در دست عده‌های خاص گرفتار نابرابری دستیابی به اطلاعات و تبدیل به قوانینی تانوشه شده که در بعضی از جوامع حتی مبارزه برای کسب شرایط برابر را از ذهن پاک نموده است؛ اما همچنانکه بزرگ‌ها جدید دوباره شکسته شده و در آرزوی خورشید و اکیرین و فضای سالم برای زیستن هستند، این خلق و خوی نهنفتم با ایجاد فضاهای مناسب می‌تواند به نهنفتم خود بازگشته و نسبت به فضاهای پیرامونی حساس شود.

اصول ارزشی حاکم بر جوامع به عنوان نشانه‌های میل حکومتی برای حضور افراد جامعه در عرصه‌های مختلف از جمله اقتصادی

است. دو تهمردان بر اساس این اصول می‌توانند نسبت به ایجاد فضای مناسب برای این حضور اقدام نمایند.

برای ارزیابی نحوه و میزان بسترسازی فرهنگی در خصوص فعالیت های اقتصادی از جمله فرآیند خصوصی سازی، ابتدا باید روند تاریخی آن را در کشور بررسی کرد و به این سوال پاسخ گفت که چرا دولت تا این حد در فعالیت های اقتصادی خاست نموده و چرا هم‌نخست مردمی با خصوصی در اقتصاد امکان است و چگونه باید نسبت به ایجاد بدین مردم بر حضور بیشتر در فعالیت های اقتصادی اقدام نمود؟

جمهوری اسلامی ایران، با الهام از مبانی ارزشی ملحم از دین مبین اسلام و نیز بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی، با اعتقاد به دستیابی به کرامت انسانی، برای ایجاد زمینه این حضور اقدام نموده است و حذف کلیه انحصارات را در دستیابی به منابع، اطلاعات و فرصت ها برابر با احاد ملت در دستور کار خود قرار داده است.

با ابداع سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از سوی مقام معظم رهبری، دیدگاه جدیدی بر روی اقتصاد کشور گشوده شد. تاخیر در اجرا فرآیند خصوصی سازی به مفهوم اصلاح ساختار نظام اقتصادی، ناکافی بود قوانین عدم حمایت از سرمایه گذاری در کشور، همچنین با مشخص بودن حدود فعالیت ها بخش های نظام اقتصاد کشور که در اصل فوق از آن نام برده شده است به تبع آن، عدم شفافیت در تعیین استراتژی ها توسط بخش های مختلف اقتصاد، همه و همه دست به دست هم داده و بستر فرهنگی غلطی که در آن ترس از سرمایه گذاری و حتی ابراز آن مشخصه رفتار های اقتصادی کشور بوده، سر لوحه امور اقتصادی قرار گرفت. امور مذکور و مجموعه موانع، مانند حلقه های بسته پیچیده ای است که بر سر راه سرمایه گذاری ایجاد شده و این امر نسخه پیچیده اقتصاد کشور بود. اگرچه از مدت ها قبل، بحث آزاد سازی فضای فعالیت های اقتصادی مطرح و مصوب نیز به دنبال داشت، ولی بی تردید بدون ابداع سیاست های مذکور و اداره فضای محدود مالکیت سرمایه عموماً سیرات، برجا مانده قبل از انقلاب، این مسیر را به دور و تسلسل باطلی تبدیل می کرد که به سرخس باره دولت ختم می نمود و بجز لایخل شدن مسائل اقتصادی می گشت.

بدون شک دلائل پیش گفته و بساز تحلیل داده و یا حتی سده یا قبل باعث خروج پول از حیطه فرآیند بازار و تبدیل آن به ثروت دائمی مانند زمین، بکن، فرش، بک و اتومبیل و غیره می شده است که زیر نظر اشخاص بوده و دارای مالکیت تثبیت شده است که نظر می رسد. این امر نیز بنا به نظر «مایک» توریسین مشهور کتب اتریش منجر به بی ثباتی اقتصادی گردید. به عبارتی بی ثباتی اقتصاد بازار معلول آن است که محتمل ترین تنظیم کننده مکانیزم بازار یعنی پول از حیطه فرآیند بازار خارج شده است.

مجموعه حاضر تلاشی است در جهت تدوین و جمع آوری آراء برخی از مسئولین و صاحب نظران اقتصاد کشور در خصوص نحوه جذب آحاد مردم و سرمایه گذاران استراتژیک در فعالیت های اقتصادی که شش دارد، بهترین شیوه با برتر سازی فرهنگی و مهندسی صنایع خصوصاً صاعده از اتحاد سیاست خصوصی سازی و ابلاغیه با مقام عظم رهبری در سال های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ در زمینه سیاست های اصل ۴۴ قانون اساسی در خصوص تعیین حدود فعالیت بخش های نظام اقتصاد (دولتی، تعاونی و خصوصی) را نمایان سازد. سیاست گذاری، نظریه پرداز و تعیین بهترین شیوه ها برای بازگرداندن اعتماد و اقبال مردم به فعالیت های اقتصادی از زبان کارشناسان و مسئولین از دیگر اهداف تدوین و نگارش این کتاب می باشد.

این مجموعه بیانگر آن است که در کنار طراحی نظام اطلاع رسانی تدوین برنامه نامر بوط، لزوم باید برای ایجاد بستر سازی فرهنگی اجرایی سیاست های مذکور برنامه ریزی نمود. به عبارتی اطلاع رسانی و آموزش در کنار یکدیگر می گردند و مهندسی فرهنگی این موضوع در کشور است. خداوند را شاکریم که چاپ دوم کتاب را با اصلاحاتی تقدیم علاقه مندان می کنیم. امید است که در مسیر تحول اقتصادی آغاز شده موثر باشد.

همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس که دراز است ره مقصود من نومزم

غلام ضاحیه کی کرد زنگنه زهره عالی پور

جانگازرشنده اطلاعات در رشد و توسعه اقتصاد مورد اتفاق صاحب نظران علوم اقتصاد است. در تعریف اقتصاد به عنوان یک علم، توافق نظر کلی وجود ندارد. عده آن را مطالعه و بررسی تولید، توزیع و مصرف ثروت در یک جامعه انسانی دانسته و گروهی دیگر آن را علم استقاده از منابع گوناگون به منظور نیل به هدف نهاده اجتماعی بر جامعه بشری می‌دانند. هر تفسیری را که برای اقتصاد پذیریم، مباحث اقتصاد مربوط به هر کالا یا خدمات به طور عمده شامل سرمایه‌گذاری، تولید، قیمت‌گذاری، بازاریابی، تبلیغ، توزیع و فروش، مصرف، درآمد، شرکت، اشتغال و سایر موارد است که در ستون اقتصاد مطرح می‌گردند. در این زمینه اطلاعات دسترسی به آن نیز چنان ارزش و اهمیت دارد که یکی از ارکان اساسی توسعه و محور تصمیم‌گیری در تمامی سطوح سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی است و به همین دلیل هر سال سرمایه‌های بختگی برای تحقیق، تولید انتشار، فراهم‌آوری، سازماندهی، ذخیره، بازاریابی و اشتاده دسترسی به آن صرف شده و به عنوان کالایی با ارزش، خرید و فروش می‌شود. بسیاری از خدمات و صنایع پیشرفته را ذخیره، پردازش، انتقال و دسترسی به آن به وجود آمده اند و بسیاری از کشورهای پیشرفته برای جذب این بازار، برنامه‌ریزی دقیق سرمایه‌گذاری کلانی را انجام داده‌اند.

بیش از ۶۰ سال است که در خصوص مفهوم اطلاعات و مفاهیم مرتبط بحث‌های صورت پذیرد. مک‌کریداور ایس (۱۹۶۹) در جمع‌بندی مفهوم اطلاعات در طول پنجاه سال اخیر به مواردی اشاره دارد که بخشی از آن عبارتند از:

اطلاعات دانش ذخیره شده است. و این ذخیره سازگارکن است در رسانه‌ای سنتی چون کتاب یا رسانه‌های الکترونیکی و به رشد امروزی صورت گیرد. در این نوع نگارش، اطلاعات و دانش یکی دانسته شده و وجه تمایز آن در تعداد کل ذخیره‌سازی است. اطلاعات امری توأما از انگیزش و پدید آمدن محیط کسب کرد.

مهمترین بحث بررسی‌های مک‌کریداور است که با موضوع این کتاب مرتبط است یعنی مردم و اقتصاد را می‌توان در

این بخش شده نمود:

معانی در مردم نخست است نه در واژه یا داده. عوامل زمانی و مکانی نقش عمده در شکل گیری اطلاعات و تفسیر آن دارند. در این رویکرد نیز دو ویژگی بارز را می توان شناخت: نیت گوینده یا ارسال کننده از یک سو هدف و تفسیر گوینده از سوی دیگر در قیاس با آنچه عرضه شده است. به عبارت دیگر، اطلاعات آنی نیست که گفته ای، بلکه آنی است که می توانستی بگویی. دیگر آنکه اطلاعات پدیده اطلاق و مجرذ نیست، بلکه ارزش آن بر تخ شرایط زمانی و مکانی متفاوت است. به بیان دیگر آنچه در شرایط اطلاعات تلقی می شود، در شرایط دیگری ممکن است فاقد ارزش اطلاعاتی باشد.

هرگاه اطلاعات اشیاء باید یا سباده شود ارزش افزوده خواهد یافت. در این نگرش، اطلاعات عنصر پویاست و دارا رشد تصاعدی پارچی است. یعنی گسترش آن هم در جهت طولی و هم به صورت عرضی است. در واقع، به صورت شبکه ای رشد می کند و خطی، علاوه بر آن مصرف اطلاعات، نه تنها سبب کاهش یافتن آن نمی شود، بلکه به تولید گسترش بیشتر اطلاعات می انجامد. از این مطالب باین نتیجه می توان دست یافت که نحوه و نوع اطلاعات ارائه شده در هر زمینه را اولاً باید به گونه ای باشد که پیام را به طور کامل در زمان مناسب به مردم برساند و ثانیاً اگر عنصر زمان، مکان و تناسب اطلاعات قابل ارائه و شیوه آن مناسب آن محقق باشد، دارای ارزش افزوده مناسب خود خواهد بود و تأثیرات مضامینی از ناحیه محدوده اطلاعات رسانی بر جا خواهد گذاشت. علاوه بر آن آقایی که راهم وارد نویسند فدراسیون بین المللی حسابداران در کنفرانس انجمن حسابداران تجربه انگلستان و ولز در لندن (دسامبر ۲۰۰۵) در خصوص کیفیت اطلاعات می گوید:

کیفیت اطلاعات مورد استفاده برای تصمیم گیری توسط شرکت، سرمایه گذاران، سیاست گذاران و افراد دیگر پدیدار سه ویژگی برخوردار باشد:

نخست و بیش از هر چیز باید معتبر باشد.

به منظور اینکه از اعتبار برخوردار باشد باید بر اصل یا استاندارد مآل قوی استوار باشد.

باید از سوی افراد در شمار، به عبارت دیگر، افرادی که رفتارهای مسئولانه و اخلاق مدار دارند، ارائه شده باشد.

یکی از ارکان خصوصی سازی، بستر سازی مناسب است که در آن اطلاع رسانی به موقع و شفاف حائز اهمیت است. کتاب حاضر که برخاسته از اهداف و ضرورت‌های فوق است شامل پنج فصل می باشد که در فصل نخست به آن پنج مبحثی در مورد تقسیمات حاکمان و دو ترمزدان که نتیجه رفتارهای متفاوت اقتصادی در بین مردم می باشد پرداخته شده، در فصل دوم به انگیزه‌های اقتصادی، فصل سوم به جایگاه اطلاع رسانی در اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴، قانون اساسی می پردازد همچنین در فصل چهارم به ارائه نتیجه دیدگاه‌های صاحب نظران و کارگزاران مرتبط با مسائل اقتصادی در خصوص اطلاع رسانی بستر سازی فرهنگی برای مردم پرداخته و در فصل پنجم نیز به ارائه جمع بندی و نتیجه گیری پرداخته شده است.

ذکر این نکته ضروری است که از خصوصی سازی تعاریف متعددی ارائه شده است. در این کتاب به مفهوم اصلاح

ساختار در نظام اقتصادی به کار رفته است.^۱

تاچه قبول افتد و چه در نظر آید.

۱. حالی پور، زمره، خصوصی سازی گذشته، حال، آینده، محمود مقالات همایش ملی سیاست‌های کلی اصل ۴۴، قانون اساسی، مجمع تشخیص مصلحت نظام ۱۳۸۶، ۱۲.